

โครงการดูแลรักษาป่าไม้บริเวณป่าละอูน - เขาพะเนินทุ่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1. ความเป็นมา

1.1 ประมาณปี พ.ศ. 2517 – 2518 ได้มีราษฎรชาวไทยภูเขา (กะเหรี่ยง – กะหรั่ง) เข้าไปบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนฯ บริเวณป่าข้างน้ำกัลลัดเหนือ ข้างน้ำกัลลัดใต้ ซึ่งอยู่ตอนเหนือของโครงการหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ บริเวณป่าห้วยโสก ท้องที่ ต.ป่าเต็ง อ.แก่งกระจาน

1.2 เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2522 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริกับนายถนอม เปรมรศมี อธิบดีกรมป่าไม้ ณ พระราชวังสนามจันทร์กล่าวว่า “เรื่องป่าต้นน้ำลำธารของแม่น้ำเพชรบุรี ขอให้เจ้าหน้าที่ดูแลรักษาอย่าให้มีการลักลอบตัดไม้ ง่ายป่า ทำไร่ ในป่าต้นน้ำลำธารของแม่น้ำเพชรบุรี เพราะจะทำให้เกิดความแห้งแล้งแม้จะได้มีการสัมปทานป่าแปลงน้ำไปบางแล้ว ก็ขอให้เจ้าหน้าที่ตรวจตราดูแลการทำไม้อย่าให้เป็นการทำลายป่าไม้เกิดขึ้น”

1.3 เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2524 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริ กับนายพงษ์ โสโน อธิบดีกรมป่าไม้ที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้ “เรื่องป่าเหนือเขื่อนแก่งกระจาน ได้ให้สัมปทานทำไม้ไป 2 หรือ 3 สัมปทาน แต่ป่าไม้ยังเสียหายไปหลาย Block”

1.4 เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2533 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริ กับ พ.ต.อ.ถาวร จันทรัมย์ ผู้กำกับฯ 1 กองบังคับการฝึกพิเศษ ตชด. (ค่ายพระรามหก) ณ พระราชวังไกลกังวล อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ โดยสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้ “ให้ดูแลป่าไม้บริเวณป่าละอูน และป่าไม้บริเวณเขาพะเนินทุ่ง ครอบคลุมพื้นที่จรดแนวเขตแดนประเทศพม่า อย่าให้มีการลักลอบตัดไม้ แพร่ถาง ทำลายป่าไม้เกิดขึ้น”

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

2.1 เพื่อระงับยับยั้ง การบุกรุกพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารของแม่น้ำเพชรบุรีและแม่น้ำปราณบุรี (ป่าละอูน-เขาพะเนินทุ่ง)

2.2 เพื่อรักษาความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ประมาณ 2 ล้านไร่ให้ยั่งยืนต่อไป รวมทั้งป่าไม้โดยรอบโครงการหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ตามพระราชดำริ หมู่บ้านโครงการพัฒนาห้วยแม่เพรียงตามพระราชดำริ และโครงการจัดพัฒนาที่ดินตามพระราชดำรินองพลับ

2.3 เพื่อมิให้เกิดสภาวะความแห้งแล้งขึ้นในภูมิภาคแห่งนี้ รวมทั้งการขาดแคลนน้ำเพื่อเกษตรกรรมเพื่อการอุปโภค บริโภค ในท้องที่จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.4 เพื่อให้ป่าแห่งนี้เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำสายสำคัญสายต่าง ๆ เพื่อให้ราษฎรโดยรอบป่าผืนนี้ได้ใช้การอุปโภค บริโภค และเพื่อการเกษตร

2.5 เพื่อให้ราษฎรผู้ยากไร้มีที่ดินเป็นหลักแหล่งและเป็นของตนเองไม่เข้าไปบุกรุกป่าเพิ่มเติม

2.6 เพื่อให้ชาวเขากะเหรี่ยงและกะหรั่ง ที่อยู่กระจัดกระจายและบุกรุกทำลายป่าต้นน้ำลำธาร มาอยู่ในพื้นที่ที่สามารถควบคุมได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2.7 เพื่อให้เกิดความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนไทย – พม่า

2.8 เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ ความรู้ และคุณภาพชีวิตของราษฎรที่อยู่อาศัยโดยรอบพื้นที่โครงการและบริเวณใกล้เคียง

2.9 เพื่อสร้างจิตสำนึกและวิสัยทัศน์ให้กับเยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะกลุ่มชุมชนโดยรอบพื้นที่โครงการ ได้รักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติในรูปแบบการศึกษาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

2.10 เพื่อการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติรูปแบบต่าง ๆ สำหรับข้าราชการ พนักงานของรัฐ โดยใช้สื่อความหมายธรรมชาติ

3. เป้าหมายโครงการ

3.1 มุ่งให้ราษฎรชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงและกะเหรี่ยงที่มีที่ทำกินเป็นหลักแหล่ง ไม่บุกรุกแผ้วถางป่าบริเวณต้นน้ำลำธาร ได้รับการศึกษาและด้านสาธารณสุขและเกิดความมั่นคงในพื้นที่

3.2 ราษฎรมีที่ทำกินเป็นของตนเอง

3.3 ผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นและการใช้ที่ดินมีเอกภาพมากขึ้น

4. พื้นที่โครงการ

พื้นที่ดำเนินโครงการเป็นพื้นที่ เขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

ต. ยางน้ำกัลลัดเหนือ อ. หนองหญ้าปล้อง ต. แก่งกระจาน

ต. สองพี่น้อง และ ต. ป่าเต็ง อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี และ

ต. ห้วยสัตว์ใหญ่ อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ และพื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติป่ายางน้ำกัลลัดเหนือ

ยางน้ำกัลลัดใต้ ต. สองพี่น้อง

ต. แก่งกระจาน และ ต. ป่าเต็ง อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี รวมพื้นที่ ประมาณ 2 ล้านไร่

5. งบประมาณดำเนินการ

	ได้กำหนดประมาณ 2539) ใช้จ่ายเงินทั้งสิ้นรวม	26,371,230	บาท
	เป็นงบ กปร. จำนวน	18,431,430	บาท
	เป็นงบปกติ จำนวน	7,939,800	บาท
ปีที่ 2	(ปีงบประมาณ 2540) ใช้จ่ายเงินทั้งสิ้นรวม	16,067,070	บาท
	เป็นงบ กปร. จำนวน	517,320	บาท
	เป็นงบปกติ จำนวน	15,549,750	บาท
ปีที่ 3	(ปีงบประมาณ 2541) จะใช้จ่ายเงิน (งบปกติ) ทั้งสิ้นประมาณ	54,549,100	บาท
ปีที่ 4	(ปีงบประมาณ 2542) จะใช้จ่ายเงิน (งบปกติ) ทั้งสิ้นประมาณ	75,485,200	บาท
ปีที่ 5	(ปีงบประมาณ 2543) จะใช้จ่ายเงิน (งบปกติ) ทั้งสิ้นประมาณ	88,035,200	บาท
	รวม 5 ปี ใช้งบประมาณทั้งสิ้น	260,507,800	บาท

6. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก คือ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน และมีหน่วยงานร่วมดำเนินการ ดังนี้
อำเภอแก่งกระจาน กรมป่าไม้ เกษตรจังหวัดเพชรบุรี ปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี อุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบุรี
หน่วยงานเฉพาะกิจกรรมทหารราบที่ 29 กองกำลังการ 1 กองบังคับการฝึกพิเศษ ตชด. (ค่ายพระรามหก) และ
สำนักงานสภาพัฒนาการเมืองแห่งชาติ (สมช.)

7. ผลการดำเนินงาน

ปี 2539 อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ได้ดำเนินการดังนี้

7.1 ก่อสร้างบ้านพักรองรับราษฎรที่ถูกอพยพแล้ว จำนวน 57 หลัง และจัดที่ทำกินให้ครอบครัวละ 7 ไร่
จำนวน 57 แปลง

7.2 ประชาสัมพันธ์ ทำความเข้าใจ และชักจูงให้ชาวเขาทั้งภายในและภายนอกพื้นที่อพยพเคลื่อนย้าย
มาอยู่ในบริเวณพื้นที่โครงการ

7.3 อพยพชาวไทยภูเขาทั้งหมดจากบ้านบางกลอย ไกล่ช้ายแดนไทยพม่า มาอยู่ในพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้ใน
เขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานบริเวณบ้านโป่งลึก ตำบลห้วยแม่เพรียง อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี จำนวน 57
ครอบครัว ประชากรประมาณ 240 คน และได้ทำพิธีเปิดหมู่บ้านอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2540

7.4 จัดเตรียมพันธุ์กล้าไม้ผลยืนต้นสำหรับแจกจ่ายราษฎรในโครงการฯ จำนวน 6 ชนิด ได้แก่ มะพร้าว
น้ำหอม ขนุน หมากร สะตอ มะม่วง และไม้ไผ่ตรง รวม 14,610 กล้า

7.5 ประสานงานกับฝ่ายปกครองในพื้นที่ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา เพื่อจัดทำทะเบียนประวัติ
บัตรประชาชนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

7.6 ประสานงานกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี และส่วนมาลาเรีย อ.ท่ายาง เพื่อให้การ
สนับสนุนด้านสาธารณสุขและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแก่ราษฎรในโครงการฯ

7.7 จัดสร้างศูนย์การศึกษาให้บริการในลักษณะศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อให้ราษฎรในโครงการ
อ่านออกเขียนได้

8. โครงการที่จะดำเนินการต่อไป

8.1 มีโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ชุมชนโป่งลึก – บางกลอย เพื่อปลูกจิตสำนึกในการ
อนุรักษ์ทรัพยากร ให้กับประชาชนและเยาวชน ได้ท่องเที่ยวอย่างถูกต้องมิให้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติต้อง
เสื่อมโทรม และส่งเสริมอาชีพให้ราษฎร ในการขายของที่ระลึกและผลิตผลทางการเกษตร โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2541
ต่อเนื่องตลอดไป ที่บริเวณชุมชนบ้านชาวเขา (โป่งลึก – บางกลอย ต.ห้วยแม่เพรียง อ.แก่งกระจาน จ. เพชรบุรี
ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 5,250,000 บาท

8.2 ปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8.3 ส่งเสริมอาชีพภาคเกษตรกรรมแบบยั่งยืน และนอกภาคเกษตรเช่น การหัตถกรรม การท่องเที่ยว
และอื่น ๆ

8.4 ส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านสาธารณสุขปโลกและอุปโลก

8.5 จัดตั้งระบบสหกรณ์ในพื้นที่

8.6 ประสานงานกับการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย เพื่อขอให้มาปลูกป่าในพื้นที่ประมาณ 100 ไร่

8.7 เพิ่มการประชาสัมพันธ์ ทำความเข้าใจกับบุคคลในโครงการอย่างต่อเนื่อง